

רשמים מאיטליה: אחדות נושאת פרי מבורך

מחבר: אמיל תומא.

תאריך כתיבה: 10 במאי 1964.

תאריך פרסום: 22 במאי 1964.

מקור: עיתון קול העם.

התיירים המבקרים באיטליה לא יפקדו בית זה שבפרארה... אין בו כל ערך היסטורי או אקזוטי. אולם אנחנו מצאנו בו ערך מיוחד.

הבניין הצנוע שבכיכר הקטנה אין בו כדי לקסום ללבם של אלה שאין הוא מוכר להם, אולם ברגע בו היצבת את רגלך על ספו אתה עומד משתאה למול היופי, הנקיון, הקישוטים-מושכי-העין.

הבניין שייך למרכז הקונפדראציה האיטלקית של האיגודים המקצועיים במחוז פרארה. הוא נבנה לא מכבר בעזרת כספיהם ומאמציהם של הפועלים עצמם ומשמש את הקונפדראציה של איגודיה-המקצועיים. קירותיהם של 36 המשרדים מקושטים בציוריהם הריאליסטיים של אמנים פרוליטאריים. ציור אחד, המתאר התנגשות בין פועלים חקלאיים לבין המשטרה בתקופת המאבק לריפורמה אגררית, נאסר ע"י השלטונות לתצוגה משך תקופה ארוכה, עתה הוא מתנוסס בגאווה באולם האסיפות של הוועד-הפועל. שמו של הצייר פרוונרה, והוא עומד בראש האסכולה האמנותית הריאליסטית של עירו.

לא מרכז ביורוקראטי אלא מטה כללי

בעברך שוב ושוב במשרדים השונים, על ריהוטם הרבגוני ונקיונם המבהיק, אתה עשוי "להתאכזב", אין אלה משרדים ביורוקראטיים כמקובל, אלא המטה הכללי התוסס של המנהיגות הלוחמת של איגודים-מקצועיים לוחמים, המדריכים את מאבקהם ואת שביתותיהם של מיליוני פועלים.

הסבנו, הח' אסתר וילנסקה ואני, ליד שולחן עם מנהיגי הסניף הפרארי של הקונפדראציה האיטלקית של האיגודים המקצועיים – עם המזכיר ג'ורגיו פאנקלדי, שהוא קומוניסטי, עם המזכיר השני ריודה פינפי, עם הסוציאליסט ברונזו מאפולי, שהוא מכהן במשרת מזכיר איגוד הפועלים העונתיים ועם אחרים.

הסניף הפרארי של הקונפדראציה האיטלקית מאגד בשורותיו 86,000 פועלים מכל ענפי המשק, פעילותו והישגיו מעמידים בצל את שני האירגונים הפלגניים של האיגודים-המקצועיים, המודרכים ע"י הסוציאל-דמוקראטים והנוצרים הדמוקראטיים. שני האיגודים האלה אינם מאגדים ביחד אלא 10,000 פועלים.

עוצמתו האירגונית של הסניף הפרארי – ומה שחשוב יותר – הצלחותיו בשטח אחדות הפועלים – מתבטאים באיגודם של הפועלים השכירים, 98% מהפועלים השכירים מאוגדים בארגון זה.

מנהיגי האיגוד-המקצועי בפרארה ציירו לפנינו תמונה חיה של המאבק הפועלי.

מאבק מקצועי ופוליטי

בעצם הימים האלה מנהלים מאבק עז פועלי הבניין, ישנן עכשיו מחוסרי-עבודה רבים ומשום כך מתפתח המאבק בכיוון חדש. הפועלים נאבקים לא רק למען הסכמים קולקטיביים, כי אם גם למען שינוי פני המשק. פועלי-הבניין תובעים חקיקת חוקים נגד השתלטות המונופולים, דבר שיאפשר לרשויות המקומיות להפקיע אדמות השייכות לבעלי-הון ויאפשר בניית דירות ותעשייה זעירה.

השתלבותו של המאבק הכלכלי במאבק למען שינויים במבנה הכלכלי של המשק בכיוון האנטי-מונופוליסטי, אופיינית למאבקו של מעמד-הפועלים באיטליה בעיר ובכפר. מכאן, שהמאבק המקצועי-כלכלי מהווה חלק מהמאבק הפוליטי בחיים האיטלקיים.

דבר זה בא לידי ביטוי בולט גם בחיי הכפר. מחוז פרארה הוא מחוז חקלאי, הוא מספק לשוק מיליון טון פירות, משום כך תופסים הפועלים העונתיים מקום נכבד בקונפדרציה.

המאבק בשטח זה הוא רב-צדדי ומתנהל נגד בעלי-הקרקעות הגדולים בכמה חזיתות. הקואופראטיבים מהווים צורה אחת של מאבק נגד בעלי-הקרקעות הגדולים. הגדלת חלקם של החוכרים ברווח היא צורה אחרת; ואילו המאבק לשכר גבוה יותר – צורה שלישית.

נשתנה תמונת הכפר

אין ספק, שהמאבק לרפורמה אגרארית מתפתח והישגיו עד כה רציניים. במחוז פרארה מסתמן שינוי מוגדר במבנה הבעלות על הקרקע. הממשלה הפקיעה – בעקבות לחצם של הפועלים החקלאיים – 27,000 הקטאר אדמה (1 הקטאר כמוהו כ-10 דונם) מתוך 40,000 הקטאר שבבעלותם של בעלי הקרקעות הגדולים. חברה חקלאית קאפיטאליסטית גדולה, אשר שלטה קודם לכן על 12,000 הקטאר אדמה, איבדה – כתוצאה מההפקעות הממשלתיות – 9,000 הקטאר. האדמות המופקעות חולקו בין הפועלים, אשר שילמו 34% מערך האדמה, השאר שולם ע"י הממשלה.

מכאן, שהתמונה בכפר השתנתה: 54% מהאדמה שייכים לבעלי קרקעות זעירים (7 הקטאר בממוצע), 12% מעובדים ע"י חוכרים והשאר שייך לבעלי-קרקעות גדולים ובינוניים.

וגם כאן, בכפר, מטרת המאבק המתנהל היא לא בלבד שכר גבוה יותר וחלוקת רווחים צודקת יותר, אלא גם שינוי בבעלות על הקרקע.

מאבק זה אילץ את הממשלה להציע חוק חדש, אשר יונח על שולחן הפרלמנט בסוף חודש זה.

ברם, אין הפועלים תומכים בהצעת-חוק זו, משום שמטרתה הגדלת רווחי החוכרים מ-53% ל-58% בלבד, הקונפדראציה תובעת מהממשלה העמדת הלוואות לרשות הפועלים, כדי שיוכלו לקנות את האדמות, אשר הופקעו.

רבים נפלו במאבק

אחרי שחרורה של איטליה מהפאשיזם הקימה הממשלה מוסדות מיוחדים לבעיות החקלאות. הניחו אז, כי מוסדות אלה ייעודם הוא עריכת רפורמה אגרארית, אולם התקוות נתבדו, המוסדות הללו חדלי-מעש.

עתה מתנהל מאבק להפעלתם ולשינוי אופיים של המוסדות באמצעות בחירתם על-ידי הפועלים, הפועלים רוצים לדרבן את המוסדות לעסוק בהפקעת הקרקעות מידי בעלי הקרקעות הגדולים. מזכיר איגוד הפועלים העונתיים סיפר לנו, שמוסדות אלה הוקמו, בזמנם, לאחר מאבק עז. רבים נפלו במאבק זה ואלפים נאסרו ברגעי המתח הגבוה של המאבק. לפי-כך יקר זכרו של המאבק לרבים-רבים והפועלים אינם מוכנים לבזבז את הישגיו.

המאבק לשינוי פני המוסדות מתנהל בעת ובעונה אחת עם המאבק להקמת ממשל מחוזי, עליו הוחלט עוד ב-1949, אולם הוא לא הוצא-לפועל ב-15 מתוך 19 המחוזות.

המפלגה הקומוניסטית האיטלקית לוחמת לביצוע החלטה זו, כי היא רואה בה גורם חשוב במאבק לדמוקרטיזציה של הארץ ולהשגת שינויים חברתיים במשק ובחיים המדיניים.

אולם הממשלה אינה רוצה להרחיב את הרפורמות הדמוקרטיות בגלל פחדה מפני כוחם העולה של הקומוניסטים. ואמנם, באחד מחמשת המחוזות, שם הוקמו מוסדות מחוזיים, שם הוקמו מוסדות מחוזיים, הקימו הקומוניסטים ממשל מחוזי יחד עם הסוציאליסטים.

לא ניצול, כי אם שיכלול

פועלי התעשייה של פרארה, כדוגמת כל פועלי איטליה, נאבקים למען תביעותיהם הכלכליות השוטפות וגם כאן משלבים הם מאבק וזה עם המאבק להשתתפות בניהול ובתיכנון המשק.

אם כי פועלי איטליה השיגו עלייה בחלקם בהכנסה הלאומית (3%) וחלק זה מגיע עתה ל-47%, מוסיפים הם להיות קורבנותיו של ניצול קשה. אופייני הוא שהמשכורות נשארו נמוכות, יחסית, בה בשעה שהתפוקה עלתה ב-18%. משום כך מנהיגי האיגודים-המקצועיים בפרארה, כמו בכל רחבי איטליה, מעלים את התביעה, שהמשכורות תהיינה מבוססות על התפוקה (ולא על הרווחים). עליית התפוקה חייבת לבוא לא כתוצאה מניצול פיסי מוגבר, אלא מתוך שיכלול המכונות, דבר המגביר את היעול בעבודה.

שיתוף-פעולה הדוק קומוניסטי-סוציאליסטי

ברור, כי בעיה חשובה היתה שיתוף-הפעולה בין הקומוניסטים והסוציאליסטים בתוך הקונפדראציה בקנה מידה ארצי, מחוזי ובמפעלים.

הקונפדראציה לא סבלה בגלל הקו של המנהיגות הסוציאליסטית השואפת "להפריד את דרכה" מדרך הקומוניסטים.

כניסתם של הסוציאליסטים לממשלתם של הנוצרים הדמוקראטיים יצרה לחץ נוסף עליהם, בכיוון פילוגה של הקונפדראציה, שהיא התנועה האיגוד-מקצועית החזקה ביותר באיטליה. היא מאגדת בתוכה 2.5 מיליון פועלים.

בהשיבו על שאלה בנושא זה, הטעים המזכיר השני של סניף פרארה הח' ריודה פינסי שלחץ זה על המפלגה הסוציאליסטית חזק יותר מצד החוגים הסוציאלי-דמוקראטיים (מפלגתו של סאראגט) מאשר מצד המפלגה הנוצרית-דמוקראטית.

בפרארה עצמה הלחץ אינו גדול, אולם גם בקנה-מידה ארצי לא היווה הלחץ הזה בעיה לגבי המפלגה הסוציאליסטית. האחדות בין שתי המפלגות בתנועה האיגוד-מקצועית היא איתנה מאוד. שתי המפלגות משתפות פעולה ביניהן ומבינות, שאחדות זו תואמת את האינטרסים של מעמד-הפועלים. הן מתוות את מדיניותן ביחד וזאת ערובה לכך, שהאחדות תישמר גם בעתיד!

מעניין מאוד לציין, כי למרות העובדה שמנהיגות המפלגה הסוציאליסטית התרחקה מהקומוניסטים והצטרפה לממשלת שהיא זרה ביסודה למעמד-הפועלים, האחדות בין הקומוניסטים והסוציאליסטים היא כה עמוקה ומושתת על המונים רחבים, עד כי ישנן

קואליציות קומוניסטיות-סוציאליסטיות ב-1,900 (מתוך 700) רשויות-מקומיות באיטליה. אף באותם המקומות בהם ישנו רוב מוחלט לקומוניסטים, מנהלת את הרשות-המקומית קואליציה קומוניסטית-סוציאליסטית.

מעניין מאוד היה לבקר מועדון אחד בפלורנס ולראות בו משרדים הן של המפלגה הקומוניסטית והן של המפלגה הסוציאליסטית, וישנם מועדונים רבים מסוג זה.

אין כל ספק בדבר, ששאיפתם של הפועלים לאחדות וכמו כן גישתה הנכונה של המפלגה הקומוניסטית הם-הם היסוד המכריע בתופעה פוליטית זאת באיטליה של ימינו.